

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

3. Державне управління у сфері освіти: конспект лекцій з дисциплін нормативної частини магістерської програми за спеціальністю «Державне управління у сфері освіти» / авт. кол.: Н. Г. Протасова, С. В. Крисюк, Т. О. Лукіна та ін.; за заг. ред. Н. Г. Протасової. К. : НАДУ, 2012. С.6.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 02.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 13.04.2020).
5. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 16.10.2014 р. № 630. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF> (дата звернення: 13.04.2020).
6. Серьогін С. М., Артеменко Н. Ф. Кар'єра державного службовця. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К.: НАДУ, 2011. Т. 6 : Державна служба / наук.-ред. колегія: С. М. Серьогін (співголова), В. М. Сороко (співголова) та ін. Дніпропетровськ, 2011. С. 194–196.
7. Біла-Тіунова Л. Р. Службова кар'єра державного службовця: теорія і правове регулювання: автореф. дис. ... д-ра. юрид. наук: 12.00.07. Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2012. С. 39.
8. Kobzeva T., Mykhailovska Y. Official career in the state administration system in the conditions of the state service reform in accordance with the European Union requirements. *LEGEA ȘI VIAȚA*. Publicație științifico-practică Nr. 7/2 (319). 116 P. mun. Chișinău. Republica Moldova. 2018. P. 49.
9. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. Дата оновлення: 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#n80> (дата звернення: 13.04.2020).

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Кордунян І. В.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Думчиков М. О.

к. ю. н., асистент кафедри КПДС ННІ права

В умовах науково-технічного прогресу створюються нові інформаційні технології, які забезпечують обіг інформації, у тому числі й персональної. З огляду на розвиток соціальних мереж, які на сьогодні займають одне з ключових місць в зберіганні та обміні інформацією, необхідно забезпечити безпеку їх користувачів. Тому Україна та міжнародна спільнота повинні забезпечити надійний правовий механізм захисту персональних даних, оскільки це важливо для мінімізації можливості неправомірного використання персональних даних.

На законодавчому рівні захист персональних даних в Україні забезпечує Конституція України, Закон України «Про захист персональних даних», інші закони та підзаконні нормативні акти, а також міжнародні договори.

Інформація, яка використовується для створення профілю користувача у різних соціальних мережах дозволяє ідентифікувати особу, тобто ця інформація є персональними даними особи. У ст. 2 Закону України «Про захист персональних даних» визначено, що персональними даними є відомості або їх сукупність про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована [1].

Найпопулярнішими соціальними мережами є Facebook, Instargam, Telegram, Twitter, Google + та інші. Для користування ними необхідно надати персональну інформацію, з обробкою та використанням яких користувачу потрібно погодитися. Головною умовою є конфіденційність, тобто нерозголошення приватної інформації користувача.

Головними умовами безпечної обробки персональних даних у соціальних мережах є: дані, які використовуються повинні бути отримані законним шляхом (найпоширенішим способом є надання згоди користувачем на обробку його персональних даних); збір лише найнеобхідніших даних, які не стосуються інтимних подробиць чи приватного життя особи; бути правдивими та точними; забезпечення доступу особи до власних персональних даних; не використовувати отримані дані за межами конкретної мережі без згоди користувача.

Більшість соціальних мереж належать іноземним власникам. Такі гіганти як Facebook, Instargam, Telegram, Twitter, Google +, мають американських власників, а користувачів зі всього світу. Тому, захист персональних даних повинен здійснюватися не лише на основі національного законодавства, а й на міжнародному рівні.

Як вже зазначалося, найчастіше персональні дані використовуються для реєстрації користувача у соціальній мережі. Персональна інформація обробляється у межах

наступних процедур: заповнення анкети користувача; отримання ім'я користувача та персональний пароль для входу в мережу; створення облікового запису; встановлення зворотного зв'язку за допомогою електронної пошти або мобільного номеру. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про захист персональних даних» підставою для обробки персональних даних є згода суб'єкта персональних даних [1].

Розглянемо найпопулярніший спосіб обробки та захисту персональних даних при реєстрації користувача на прикладі соціальної мережі «Facebook». Для реєстрації користувача необхідно вказати наступні дані: Прізвище, Ім'я, номер мобільного телефону або електронну пошту, вказати стать особи, та натиснути на кнопку «Зареєструватися». Особа повідомляється про те, що натиснувши кнопку «Зареєструватися», вона погоджується з Умовами соціальної мережі та Політикою використання й обробки даних, й без проблем може ознайомитися з цією інформацією. Проаналізуємо з юридичної точки зору частину цієї угоди: «Щоб надати вам Продукти Facebook, нам потрібно обробити інформацію про вас. Типи інформації, які ми збираємо, залежать від способу використання вами наших Продуктів... Дані, які надаєте ви та інші користувачі, і ваші дії: Інформація та контент, який ви надаєте. Ми збираємо контент, повідомлення та іншу інформацію, яку ви надаєте нам під час використання наших Продуктів, зокрема, коли ви реєструєте обліковий запис, створюєте або поширюєте контент або повідомлення, коли спілкуєтесь з іншими користувачами; Мережі та зв'язки. Ми збираємо інформацію про людей, Сторінки, облікові записи, спільноти, з якими ви зв'язуєтесь, і про те, яким чином ви взаємодієте з ними в наших Продуктах, наприклад, про людей, з якими ви спілкуєтесь найчастіше, або про групи, до складу яких ви входите. Ми також збираємо контактну інформацію, якщо ви завантажуєте, синхронізуєте або імпортуєте таку інформацію з пристрою» [2].

Отже, Facebook збирає інформацію, пов'язану не лише з особистими даними користувача, а й інформацію про інших користувачів, з якими взаємодіє особа. Ця соціальна мережа може отримувати інформацію з інших пристроїв, які підключені до неї, що включає історію листування та дзвінків. З юридичного боку порушень у цій угоді немає, оскільки користувач повідомляється про всі можливі деталі використання його персональних даних.

Сьогодні мобільні пристрої є основними збирачами персональної інформації про особу. Візьмемо за приклад компанію Apple. Ця компанія вважається найвпливовішою із компаній «Великої 5», до якої також належать Amazon, Google, Microsoft, Facebook, оскільки вона знає найбільше персональних відомостей про користувачів її продукції. До цих відомостей належать: ім'я, прізвище, дата народження, місце знаходження особи,

паролі до усіх соціальних мереж, які встановлені на при строї, дані з банківських карток, а також запити з пошукових систем. Це означає, що у власників цієї компанії є доступ до інформації про будь-яку людину, яка використовує продукцію Apple.

Актуальною проблемою сучасних соціальних мереж є те, що особа, яка бажає видалити свій профіль, по факту видаляє його лише для себе. Це відбувається, тому що всі дані зберігаються на серверах веб-сайту. Цим порушується так зване «право бути забутим» (right to be forgotten). Це право визначається у Загальному регламенті захисту даних (GeneralDataProtectionRegulation, GDPR; Regulation (EU) 2016/679) щодо захисту персональних даних усіх осіб в межах Європейського Союзу та Європейської економічної зони.

Суд ЄС прийняв рішення від 13 травня 2014 року у справі за позовом Національного агентства із захисту даних Іспанії в інтересах гр. MarioCostejaGonzález проти дочірньої корпорації Google Іспанії та материнської компанії GoogleInc. (Google Spain SL, Google Inc. vs. Agencia Española de Protección de Datos), визнавши, що за певних обставин Google (як і інші пошукові сервіси) зобов'язанні видаляти з пошукових записів посилання на окремі відомості, які містять персональні дані [3, с. 67].

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що захист персональних даних у соціальних мережах здійснюється, як правило, на основі угод про конфіденційність. Регулюванням питань щодо захисту персональних даних повинні займатися не лише розробники соціальних мереж, а й законодавчі та виконавчі органи держав, громадяни яких є користувачами цих соціальних мереж. Важливим способом захисту персональних даних є інформування суспільства про можливу небезпеку використання конфіденційної інформації, проведення обговорень щодо удосконалення системи захисту права особи на захист особистих даних.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI (Редакція від 20.03.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення: 09.04.2020).
2. Політика використання даних. *Facebook*: веб-сайт. URL: <https://www.facebook.com/privacy/explanation> (дата звернення: 09.04.2020).
3. Мельник К. С. Обробка та захист персональних даних в соціальних. *Інформація і право*. 2014. № 3. С. 64–69.